

ut hebreā noīa quōtū grādis in
hoc volumine copia est distīde
a p̄ interualla trāsribāt. Nihil
enim p̄derit emēdasse librum nisi
emēdacio librationū diligēcia cō
seruet. Nec quēq̄ moueat q̄ vn⁹
a nob̄ liber edit⁹ ē nec apocripho
tū terci⁹ a q̄tū libri sōnīs delectet
q̄ a apud hebreos esdre neemīe
q̄ sermōes ī vnū volumē coartā
tur a q̄ nō hñtur apud illos nec
de vigintiquatuor semib⁹ sūt p̄cul
abitiēda. Si q̄s aut̄ septuaginta
vobis opposuerit interpt̄es quo
tū exēplaria varietas ip̄a lacera
ta a euerfa demōstrat nec potest
vtiq̄ vñz asseri qd̄ diuersū ē. mit
tite eū ad euāgelia in q̄b⁹ multa
ponūtur q̄si de veteri testamēto q̄
apud septuaginta interpt̄es non
hñtur velut illud. qm̄ nazare⁹ vo
cabit⁹ a ex egipto vñz filiū meū a
videbūt in quē op̄urēt. multa q̄
alia q̄ latiori opi reseruam⁹ a que
rite ab eo vbi scripta sunt. Cūq̄
p̄ferre non potuerit vob̄ legite de
hīs exēplarib⁹ q̄ nup̄ a nob̄ edi
ta maledicoz q̄tidie linguis ofo
diūtur. S; ut ad op̄ediū veniā cer
te qd̄ ulla tur⁹ sū cōssimū ē. Edidi
aliqd̄ qd̄ nō hñtur in greco a aliē
hñtur q̄ a me versū est. Quid̄ in
pretē lamiat. Interrogēt hebreos
a ip̄is auctorib⁹ tñsacōi mee vel
ariogēt vel derogēt fidem. Porro
aliud est si clausis qd̄ dicat ocul
mibi volūt maledicē et nō imitā
tur grecoz studiū a tenuolēciaz
qui post septuaginta trāsatores
iā xp̄i euāgelio choruscāte iudeos
a hebiomitas legis veteris interp̄
tes aquilā videlicet a symachū et

ihodocōez a curiose legūt a p̄ ori
gemis laborē in exaplois eccl̄is de
dicarūt. Qñtomagis latini grati
esse deberēt q̄ exultantē cernerēt
grēciam a se aliqd̄ mutuari. Pri
mū em̄ m̄gnoz sūptuū est a ifini
te difficultatis exēplaria posse hñe
oīa. deinde etiā q̄ habuerint a he
brei smom̄is ignari sūt magis er
rabūt iğrantes q̄s e multis veri⁹
dixerit. Qd̄ etiā sapiētissio cui dā
nuper apud grecos accidit ut in
terdū scripture sensū relinquens
vniuscuiuslibet interpt̄is seq̄retur
errore. Nos autē q̄ hebreē lingue
salte p̄uaz habem⁹ scīaz et latin⁹
nobis vñzq̄ sermo non dēst et
de alijs magis possum⁹ iudicare
a ea que ip̄i intelligim⁹ in n̄ra lin
gua p̄mere. Itaq̄ licet exēdra si
bilet videt⁹ q̄ synon incendia ia
det nūq̄ meū inuāte xp̄o filiebit
eloquiū. etiā p̄recisa lingua bal
butiet. Legāt q̄ volūt qui nolūt
abitiāt. Euētilēt apices l̄as calū
miētur. Magis v̄a caitate puoca
tor ad studium q̄ illorū detracti
one a odio d̄terrebz.

**Explicit plogus. Incipit lib
esdre p̄m⁹. Ca. p̄mū.**

In anno p̄mo cyri regis p̄sacū ut
oplereē verbū dñi ex ore it̄er me
fiscitauit dñs spirituz cyri regis
psay a tñsdurit vocē in oī regno
suo. etiā p̄ scripturā dicēs Nec di
cit cyrus rex psay. Oīa regna ter
re debet mibi dñs deus celi a ip̄e p̄
cepit mibi ut edificare; ei domū ī
ihrlm que est in iudea. Quis est
in vobis de vniūso populo eius.

Sic dñs illi⁹ cū eo. **A**scēdat i iherlꝰ
q̄ ē in iudea ⁊ edificet domū dei isrlꝰ
ipe ē de⁹ q̄ ē in iherlꝰ. **E**t oēs reliq̄
in cūctis locis vbi cūq̄ hīcāt ad
inuēt eū viri de loco suo. argēto ⁊
auro ⁊ sba ⁊ pcorib⁹ excepto qđ
volūtariē offerūt tēplo dei qđ ē in
iherlꝰ. **E**t surrexerūt pñcipes pñz
de iuda ⁊ beniamī ⁊ sacerdotes ⁊ le
uite oīs cui⁹ fuscitauit de⁹ spm ut
ascēdēt ad edificādū tēplū dñi
qđ erat in iherlꝰ. **V**niūsq̄ q̄ erat
in circuitu adiuuēt man⁹ eoz in
vasis argēteis ⁊ aureis. in sba et
iumentis in suppellectili exceptis
hīs q̄ spōte obtulerāt. **R**ex q̄ cy
rus ptulerat vasa tēpli dñi q̄ tulerat
nabuchodonosor de iherlꝰ et
posuerāt ea i tēplo di sui. **P**rotulit
āt ea cyr⁹ rex psay p manū mītri
datis filij gazabaz ⁊ anumerauit
ea sasabasar pñcipi iude ⁊ hic ē
numer⁹ eoz. **F**iale auree trigita
fiale argente mille. cultri vigiti
nouē. sciphi aurei trigita. sciphi
argētei secūdi qđringenti decē. va
sa alia mille. **O**ia vasa aurea et
argētea qñq̄ milia qđringenta.
Vniūsa tulit sasabasar cū hīs
q̄ ascendebāt de trāsmigracōe ba
bilonis in iherlꝰ. **¶ Ca. ij.**

Hij sūt aut filij puicie q̄ ascēde
rūt de captiuitate quā tñstul
eāt nabuchodonosor rex babilo
nis in babilonē ⁊ reuerfi sūt i ihe
rusalē ⁊ iudeā: vnusquisq̄ in ciui
tate suā q̄ venerūt cū zorobabel et
ihsua. neemīa. saraia. rabelay a.
mardochar. belsā. mēsp̄har. teg
uai. reūbaana. **N**uer⁹ viroz ppli
isrlꝰ. **F**ilij phares: duo milia cētū
septuagita duo. **F**ilij saphacia:

trecenti septuagita duo. **F**ilij area:
septingenti septuagita qñq̄. **F**ilij
phetmo ab filio ziofue ioab: duo
milia octingenti duo decē. **F**ilij belā
mille ducenti qñquagita qñq̄. **F**i
lij zethua: nōgēti quadragita qñ
q̄. **F**ilij zachai: septingenti sexagi
ta. **F**ilij bani: sexcenti qđragita duo
Filij lebai: sexcenti viginti tres. **F**ilij
azgad: mille ducenti viginti duo. **F**i
lij adomicam: sexcenti sexaginta sex.
Filij beguai: duo milia qñquagi
ta sex. **F**ilij adim: qđringenti qñq̄
ginta qñq̄. **F**ilij ather qui erant
ex ezechia: nonaginta octo. **F**ilij
besai: trecenti viginti tres. **F**ilij iora:
centi duo decim. **F**ilij asem: ducenti
viginti tres. **F**ilij gebbar: nōgen
ti qñq̄. **F**ilij bethleem: centi viginti
tres. **V**iri nethupha: quinq̄gi
ta sex. **V**iri anathot: centi viginti
octo. **F**ilij azmaueth: quadragi
ta duo. **F**ilij cariathiarum ⁊ phi
ra ⁊ beroth: septingenti qđragita
tres. **F**ilij rama et gabaai: sexcenti
viginti vn⁹. **V**iri machmas: centi
viginti duo. **V**iri bethela ⁊ chai duce
ti viginti tres. **F**ilij nebo: qñq̄ginta
duo. **F**ilij megbis: centi qñq̄ginta
sex. **F**ilij belā alteri⁹: mille ducenti
qñq̄gita qñq̄. **F**ilij arim: trecenti vi
ginti. **F**ilij lodadinaono: septingenti
viginti qñq̄. **F**ilij ielcho: trecenti qđ
gita qñq̄. **F**ilij seaa: tria milia sex
centi trigita. **S**aacerdotē filij idaia i do
mo iesue: nōgēti septuagita tres.
Filij emer: mille quinq̄gita duo. **F**i
lij phessur: mille ducenti qđraginta
septē. **F**ilij arim: mille decē ⁊ septē. **L**e
uite filij iesue ⁊ cedmikel filio zode
uie: septuagita qñq̄. **C**atoēs filij
asaph: centi viginti octo filij iaioz

Filij sellu filij atther filij telmo filij
accub filij attita filij sobai: vniu
si centutrigintanoue. **N**athimnei
filij sia filij asupha filij tebbaoth
filij ceros filij siaa filij pbadō filij
lebana filij azaba filij accub filij
agab filij selmai filij ana filij gad
del filij gaer filij raahia filij rafin
filij nechoda filij gaze filij azec fi
lij phasea filij besee filij asemaa fi
lij muni filij nephufiz filij techue
filij acupha filij azur filij besluth
filij maiba filij arsa filij bezos filij
sifara filij thema filij nafia filij a
thupha filij seruoꝝ salomonis.
filij sotei filij sophereth filij pha
ruda filij iala filij derco filij geddel
filij saphata filij athil filij phoce
reth q̄ erant de asebaïm filij ami
Oes nathimnei et filij seruoꝝ sa
lomonis trecentinonagintaduo.
Et hñ q̄ ascēderūt de thelmala the
larla cherub et don et mera et nō po
tuerūt indicare domū patrū suoꝝ
et semen suū vtrū ex isrl' eēnt. **F**i
lij dalaia filij tobias filij nechoda
sexcentiquingenta duo. **E**t de filiis
sacerdotū filij iobia filij accos filij
berzellai qui accepit de filiabz ber
zellai galaaditis vxore et vocat⁹
est noie eoꝝ. **H**ñ quesierūt scrip
turā genealogie sue et nō inuene
rūt et electi sūt de sacerdotio. **E**t dix
it atther satha eis. ut nō comede
rent de sancto scōꝝ: donec surgeret
sacerdos dñs atq; pfect⁹. **O**is mil
titudo quasi vn⁹ q̄dragintaduo
milia trecentisepuaginta exceptis
seruis eorū et acillis qui erāt sep
te milia trecentitrigintasepte et in
ipsis cātōres atq; cātatrices ducē
ti. **E**q̄ eoꝝ sexcentitrigintaseptem mu

li eoꝝ ducētiq̄dragintaq̄q; came
li eoꝝ quadringētrigintaq̄q;.
asinū eorū sex milia septēgentū
ginti. **E**t de pñcipib⁹ patꝝ cū igre
derent tēplū dñi qd est i iherusa
lē sponte obtulerūt in domū dei ad
extruendaz eaz in loco suo. **S**cđm
vires suas dederunt impensas
operis. auri solidos q̄dēgintami
lia et mille argēti minas q̄nq; mi
lia et vestes sacerdotales centum.
Habitauerūt ergo sacerdotes et
leuīte et de populo et cātōes et iamī
tores et nathimnei in vrbib⁹ suis
vniuersusq; isrl' i citatibus suis.
Amq; venerat mēsis. **C**a. iij.
septim⁹ et erant filij isrl' in ciuita
tibus suis. **C**ongregatus ē ergo
popul⁹ quasi vir vn⁹ in iherlm et
furrexit iosue fili⁹ iosedeche et fra
tres eius sacerdotes et zoꝝobabel
fili⁹ salathiel et frēs ei⁹ et edifica
uerūt altare dei isrl' ut offerret i eo
holocaustomata sic scriptū ē i le
ge moyfi viri dei. **C**ollocauerunt
autē altare dei sup bases suas del
rentibus eos p circuitū pplis ter
raz et obtulerūt sup illd holocau
stū dñō mane et vespē. **F**ecerūtq;
sollēnitates tabnaculoꝝ sic scrip
tū ē et holocaustū dieb⁹ singul per
ordinez s̄m preceptū op⁹ diei i die
suo et post hec holocaustū inge tā
in kalendis q̄ in vniuersis sollēni
tatib⁹ dñi que erant cōsecrē et in
ōmib⁹ i quib⁹ vltro offerebatur
mun⁹ dñō. **A** pmo die mēsis sep
tim⁹ ceperūt offerre holocaustum
dñō. **P**orro tēplum dei nondū fū
datum erat. **D**ederūt autē premi
as latomis et cemetariis cibūq;
et potū et oleum sydonijs tyrijsq;

ut deferrent ligna cedrina de liba
no ad mare ioppen iuxta qd pce
pat cyr rex psaru eis. Anno aut
secundo aduent⁹ eoz ad tēplū dei i
ihrlm mēse secundo cepit zoro ba
tel fili⁹ salathiel a iosue fili⁹ iose
dech a reliq⁹ de frīb⁹ eoz sacerdotes
a leuite et ones q⁹ venerāt de cap
tiuitate in ihrlm a ostituerūt leui
tas a viginti annis a sup⁹ ut vrge
rent op⁹ dñi. Stetitq⁹ iosue a filij
eius a frēs eius cōmib⁹ a filij ei⁹
a filij iuda q⁹ si vir vnus ut insta
rent sup⁹ eos q⁹ faciebāt op⁹ in tē
plo dei filij enadab a filij eoū et
frēs eoz leuite. Fūdato igit a ce
mentarijs tēplo dñi steterūt sa
dotes in ornatu suo cū tubis a leui
te filij asaph i cimbāl ut lauda
rent deū p man⁹ dauid regis isrl.
Et cānebant in ymnis a cōfessio
ne dñi qm bon⁹: quoniā in eter
nū misericordia ei⁹ sup⁹ isrl. Ois
q⁹ populus vociferabāt damore
magno in laudādo dominū eo q⁹
fundatū ess⁹ tēplum domi. Phari
mī etiā de sacerdotib⁹ a leuitis et
pñcipes pñm a seniores q⁹ viderāt
tēplum pri⁹ cū fundatū ess⁹. a h⁹
templū in oculis eoz flebāt voce
magna a multi vociferātes in leti
cia eleuabant vocē. nec poteāt q⁹
q⁹ agnosce⁹ vocē damoris letantiū
a vocē fletus ppli. Cōmixtim ei po
pulus vociferabāt damore mag
no a vox audiebat⁹ pcul. Audie
runt autē hostes iude a beniamin
q⁹ filij captiuitatis edificarēt tem
plū dñi deo isrl: a accēdētes ad zo
robabel a ad pñcipes pñm dixerūt
eis. Edificem⁹ vobiscum q⁹ ita ut
vos querim⁹ deū vestrū. Ecce nos

imolauim⁹ victimas a dieb⁹ asso
radan regis assur qui adduxit
nos huc. Et dixit eis zorobabel a
iosue a reliqui pñcipes pñm isrl.
Nō est nobis a vob⁹ ut edificem⁹
domū deo nro. sed nosipfi soli edi
ficabim⁹ deo nostro sicut pcepit
nobis cyrus rex psaru. Factum ē
igit ut popul⁹ terre imp⁹ daret ma
n⁹ ppli iude a turbaret eos in edi
ficando. Cōduxerūt autē adūsus
eos cōsiliatores ut destruerēt oñi
liū eoz omib⁹ dieb⁹ cyri regis per
sarum. **Ca. iij.**

In regno autē assueri ipse ē artar
xerxes: in pñcipio regni eius scrip
serunt accusacōem aduersus hi
tatores iude a iherusalez. Et in die
bus artaxerxis scripsit beseleam
mitridates a thabeel a reliqui q⁹
erant in cōsilio eoz ad artaxer
se regem psaru. Epistola autē ac
cusacōis scripta erat syriace a le
gebatur sermōe syro. Reūtelethe
em a samsai scriba scripserūt epi
stolā vnā de ihrlm artaxerxi re
gi huiuscemōi. Reūtelethe a sā
sai scriba a reliqui cōsiliatores eo
rū. dynei a aphyarsathai therpha
lei. arphasei. terchuei. babilonij
fusannachei. dyei. a elamte a ce
teri de gentib⁹ quas trāstulit sal
manasar magnus a gloriosus a
habitare eas fecit in ciuitatibus
samarie a in reliquis regionibus
trās flumen i pace. Hoc est exem
plar epl^e quā miserūt ad eum.
Artaxerxi regi se tui tui viri q⁹ sūt
trās fluuiū salūtē dicūt. Notū sit
regi q⁹ iudei qui ascenderunt a te
ad nos venerunt in iherusalem
ciuitatem rebellem a pessimam:

quā edificāt extruētes muros ei⁹
 a parietes cōponētes. Nūc igitur
 notū sit regi qd si ciuitas illa edifi-
 cata fuerit et muri ei⁹ instaurati.
 tributū a redigal a ānuos reddi-
 tus non dabūt et vsq; ad reges
 hęc nora pueniet. Nos ergo mēo-
 res salis qd in palatō comedim⁹
 qd lesiōes regis vidē nephas du-
 tim⁹ idcirco misim⁹ a nūciauim⁹
 regi ut recenseas in libris histori-
 arū patrū tuorū a inuemies scrip-
 tū in cōmentarijs a scies qm vrbis
 illa vrbis rebellis ē a nocens regi
 b⁹ a puincijs a bella cōcitāt in
 ea ex dieb⁹ antiq̃s q̃ obrez a ciui-
 tas illa destructa ē. Nūciam⁹ nos
 regi quomā si ciuitas illa edifica-
 ta fuerit a muri ipsius instaurati
 possessionē trās fluuiū nō habēs
 Verbū misit rex ad reū beeltsee;
 a samsai scribāz a ad reliquos q̃
 erant in cōsilio eoz hitatores sa-
 marie a ceteris trans fluuiū salu-
 tē dicens a pacē. Accusatio quaz
 misistis ad nos manifesta lecta ē
 corā me a a me preceptū ē a recen-
 fuerūt inuenerūtq; qm ciuitas il-
 la a dieb⁹ antiq̃s adūsū reges re-
 bellat a seditiōes a plia concitāt
 in ea. Naz a reges fortissimi erant
 in iherlīm q̃ a dominati sūt omi regi-
 omi q̃ trans fluuiū est. Tributuz
 q̃ a redigal a reddit⁹ accipiebāt
 Nūc ergo audite sētentiā ut phi-
 beatis viros illos a vrbis illa nō
 edificet donec si forte a me missuz
 fuerit. Videte ne negligēter hoc i-
 pleatis a paulatī crescat malū cō-
 trā reges. Itaq; exēplū edicti artax-
 persis regis lectum ē corā reū beel-
 theem a samsai scribāz a cōsiliarijs

eoꝝ a abierūt festini in iherlīm ad
 iudeos a phibuerūt eos i bēchio
 a robore. Tūc intermissuz ē opus
 dom⁹ dñi in iherlīm a nō fiebat vsq;
 qd ad annū scd⁹ regni dārij regis
 persarū. **Capitulu. v.**

Prophetauerūt autē aggrus
 p̃pha a zachaias fili⁹ addo
 p̃phetantes ad iudeos q̃ erāt i iu-
 da a iherlīm in noīe dei isrl. Tūc
 surrexit zorobabel fili⁹ salathiel
 a iosue fili⁹ iosedech a ceperūt edi-
 ficare tēplum dñi in iherlīm a cum
 eis p̃phete dei adiuuātes eos. In
 ipso autē tēpe venit ad eos thā-
 tannai q̃ erat dux trans flumē a
 starbuzānai a cōsiliarij eoz sicq;
 dixerūt eis. Quis dedit vobis cō-
 silū ut domū hanc edificaretis: et
 muros ei⁹ instauraretis. Ad qd
 rēdīm⁹ eis q̃ eēnt nomina hoīm
 auctoz edificatiōis illi⁹. Cuius
 autē dei eorū factus ē sup senes iu-
 deoz a nō potuerūt inhibere eos.
 Placuitq; ut res ad dāriū referre-
 tur a tūc satisfacerēt adūsus accu-
 sationē illaz. Exemplar eplē quā
 misit thātannai dux regiōis trās
 flumē a starbuzānai a cōsiliatores
 ei⁹ a phar sathai q̃ erāt trans flu-
 mē ad dārium regē. Sem o quē
 miserāt ei sic scriptus eāt. Dārio
 regi par omis. Notum sit regi isse
 nos ad iudeā puitiā ad domū dei
 magni q̃ edificatur lapide ipolito
 a ligna ponūtur in parietib⁹ op⁹
 qd illud diligēter extruit a crescit
 in manib⁹ eoz. Interrogauimus
 ergo senes illos a ita diximus eis
 Quis dedit vobis potestatem ut
 domum hanc edificaretis a mu-
 ros hos instauraretis. Sz a noīa

eoꝝ q̄ suūm⁹ ab eis ut nūtiarē⁹
tibi sc̄ip̄m⁹ q̄ nō i. a eoꝝ viroꝝ
qui sūt p̄ncipes i eis. **U**nusq̄mo
di autē sermonē t̄nderunt nobis
dicētes. **N**os sum⁹ serui dei celi et
terre ⁊ edificam⁹ tēplum q̄d erat
extreductum āte hōs ānos multos
q̄d q̄ rex isrl̄ magn⁹ edificaueāt
⁊ extēreāt. **P**ost q̄ autē ad iracū
diāz p̄uocauerūt p̄ies nostri deūz
celi: t̄didit eos i man⁹ nabucho
donosor regis babilonis chaldei
domūq̄ hanc destruxit ⁊ populū
eius t̄stulit i babilonē. **A**nno
autē p̄rio cyri regis babilonis cy
rus rex p̄posuit edicū ut dom⁹ dei
edificaret. **N**az ⁊ vasa tēpli dei au
rea ⁊ argentea q̄ nabuchodonosor
tulēat de tēplo q̄d erat i iheru
salē ⁊ asportauerat ea i tēplum
babilonis p̄tulit cyr⁹ rex de tem
plo babilonis ⁊ data sūt sasaba
sar vocabulo quē ⁊ p̄ncipez cōsti
tuit dixitq̄ ei. **H**ec vasa tolle ⁊ va
de ⁊ pone ea i templo q̄d ē i ihe
rusalē ⁊ dom⁹ dei edificet i loco
suo. **T**unc itaq̄ sasabasar ille ve
nit ⁊ posuit fundamēta templi dī
i iherl̄m ⁊ ex eo tempe vsq̄ nūc
edificatur ⁊ necdū cōpletū ē. **N**ūc
ergo si videtur regi bonū recēseat
i bibliotheca regis q̄ est i babi
lone vtrū nam a cyro rege iussuz
fuerit ut edificaret dom⁹ dei i ihe
rusalē ⁊ volūtātē regis sup hac re
mittat ad nos. **Ca. vi.**

O Vne dari⁹ rex p̄cepit ⁊ recē
fuerūt i bibliotheca libroꝝ
q̄ erant repositi i babilone ⁊ in
uentū ē i ecbathamis q̄d ē castz
i medena p̄uīntia volumē vnu:
talisq̄ scriptus erat i eo cōmētā

us. **A**nno p̄mo cyri regis **C**yrus
rex decreuit ut dom⁹ dei edificaret
q̄ est i iherl̄m i loco vbi imolāt
hostias ⁊ ut ponāt fundamenta
supportantia altitudinē cubitoꝝ
sexaginta ⁊ latitudinē cubitoꝝ
sexaginta ordies de lapidib⁹ impo
litis tres ⁊ sic ordies de lignis no
uis. **S**ūptus autē de domo regis
dabūtur. **S**z ⁊ vasa templi dei au
rea ⁊ argētea q̄ nabuchodonosor
tulerat de templo iherl̄m ⁊ attule
rat ea i babilonē reddātur ⁊ re
ferātur i templū iherl̄m i locū
suum q̄ ⁊ posita sūt i templo dei.
Nunc ergo thātannai dux regio
nis que est trās flumē ⁊ starbu
zannai ⁊ cōsiliarij vestri aphazja
thxi q̄ estis trans flumē p̄cul rece
dite ab illis: ⁊ dimitte fieri tēplūz
dei illud a duce iudeoꝝ ⁊ a semio
b⁹ eoꝝ ⁊ dom⁹ dei illa edificet i lo
co suo. **S**ed ⁊ a me p̄ceptū ē q̄d
oporteat fieri a p̄sbyteris iudeoꝝ
illis ut edificet dom⁹ dei scz ut de
archa regis ⁊ de tributis q̄ dant
de rēgiōe trās flumē studiose sūp
t⁹ dent viris illi ne impediatur op⁹
Qd si necē fuerit ⁊ vitulos ⁊ agnos
⁊ hēdos i holocaustū deo celi. fru
mētū sal vinū ⁊ oleū sūp ritū sac
dotum qui sunt i iherusalē detur
pis per singulos dies. ne sit i ali
quo querimonia ⁊ offerāt obla
tōes deo celi orentq̄ p̄ vita regis
⁊ filioꝝ eius. **A** me ergo positum
est decretū ut om̄is homo q̄ hāc
mutauerit iussioem tollatur lig
nū de domo ipsi⁹ ⁊ erigat ⁊ cōfiga
tur i eo. dom⁹ autē ei⁹ publicet.
De⁹ autem qui habitare fecit no
men suūz ibi dissipet om̄ia regna

et populi qui extēderit manū suā
ut repugnet et dissipet domū dei
illam q̄ est in iherl̄m. Ego darius
statui decretū qđ studiose implei
uolo. Igit̄ thantānai dux regiōis
trans flumē et starbuzānai et oſi
liarij eius scđm qđ precep̄at dari
us rex sic diligēte executi sunt. Se
niores autē in deo edificabant et
p̄sperabātur iuxta p̄phetiā aggei
p̄phete et zacharie filij addo. Et
edificauerūt et cōstruxerūt iulen
te deo isrl̄ et iubente cyro et dario
et artaxerſe regib⁹ persarū et cō
pleuerūt domū dei istā. vsq; ad di
em tertiū mensis adar: qui ē añ⁹
sextus regni darij regis. Fecerūt
autē filij isrl̄ sacerdotes et leuitez
reliqui filiozū trāsmigracōis dedi
cacōem dom⁹ dei in gaudio et ob
tulerūt in dedicacōne dom⁹ dei vi
tulos centū. aietes ducentos. ag
nos quadrigētos. hircos capra
rū. p̄ p̄cō totius isrl̄ duodecī iux
numerū tribuū isrl̄. Et statuerūt
sacerdotes in ordinib⁹ suis et leui
tas in vicib⁹ suis sup̄ opera dei in
iherl̄m sicut scriptū ē in libro moy
si. Fecerūt autē filij trāsmigratio
nis pascha q̄tadecīa die mēsis
p̄m. Purificati em̄ fuerāt sacerdo
tes et leuite q̄si vnus: ōnes mūdi
ad ymolandū pascha vniuersis
filijs trāsmigracōis et frīb⁹ su
is sacerdotib⁹ et sibi. Et comederūt
filij isrl̄ qui reuerſi fuerāt de trāſ
migracōe et ōnes q̄ se sepauerant a
cōmūnatiōe gentiū terre ad eos
ut quererēt dñm deum isrl̄. Et fec
erunt sollēnitatē azimoz septē di
b⁹ in leticia qm̄ letificauerat eos
dñs et ouertāt cor eius assue ad

eos ut adiuuaret man⁹ eoz in ope
dom⁹ dñi dei isrl̄. **Ca. vii.**

Post hec autēz verba in regno
artaxerſis regis psarum es
dras filius saraie. filij azarie. filij
helchie. filij sellum. filij sadoch. fi
lij achitob. filij amarie. filij azaie
filij maraioth. filij zarie. filij ozi.
filij toci. filij abisue. filij finees. fi
lij eleazar. filij aarō sacerdotis ab
imicio ipse esdras ascendit de ba
bilone et ipse scriba relox in lege
moyſi quā dñs deus dedit isrl̄. Et
dedit ei rex fm̄ manū dñi dei eius
tonaz super eum ōnem peticiōem
eius. Et ascenderūt de filiis isrl̄ et
de filiis sacerdotū et de filiis leuita
rū et de cātoribus et de iamitorib⁹.
et de nathinneis in iherl̄m año sep
timo artaxerſis regis et vnerūt
in iherl̄m mēse quinto ipse ē añ⁹
septim⁹ regis. Quia in p̄mo die mē
sis p̄m cepit ascēdē de babilone
et p̄mo die mēſ q̄nti venit in iherl̄m
iux manū dñi sui bonā sup̄ se. Esdr̄s
āt pauit cor suū ut inuestigarz le
gem dñi et faceret et doceret in isrl̄
p̄ceptum et iuditiū. Hoc est autē
exēplar epistole edicti qđ dedit
rex artaxerſes esdre sacerdoti scri
be erudito in sermōib⁹ et p̄ceptis
dñi et cerimonijs eius in isrl̄. Artax
erſes rex regū: esdre sacerdoti scri
be legis dei celi dōdissimo salutē.
A me decretū est ut cuiūq; placu
erit in regno meo de p̄lo isrl̄ et
de sacerdotib⁹ eius et de leuitis ire
in iherusalē tecum vadat. A facie
em̄ regis et septē consiliatoz eius
missus es ut visites iudeā et ihe
rusalē in lege dei tui que ē in māu
tua et ut feras argentū et aurū qđ

rex et filiatores eius sponte obtulerunt
 de israel cuius in iherusalem tabernaculum est
Et omne argentum et aurum quodcumque inue-
 neris in universa provincia babilo-
 nis et populus offerre voluerit et de sa-
 cerdotibus qui sponte obtulerint domui
 dei sui que est in iherusalem libere accipe
 et studiose eme de hac pecunia vitu-
 los arietes agnos et sacrificia et
 libamina eorum et offer ea super altare
 templi dei vni quod est in iherusalem. **Sed**
 si quid tibi et fratribus tuis placuerit de
 reliquo argento et auro ut faciatis
 iuxta voluntatem dei vni facite. **Vasa** quoque
 que dantur tibi in ministerium domus dei tui
 trade in conspectum dei in iherusalem. **Sed** et ce-
 tera quod oportuerit fuerint in domum dei tui
 quantumcumque necesse est ut expendas de
 thesauro et de fisco regis et a me
Ego artaxerxes rex statui atque de-
 creui omnibus custodibus arches pub-
 lice que sunt trans flumen ut quodcumque
 petierit a vobis esdras sacerdos scri-
 ba legis dei celi absque mora detis
 usque ad argentum talenta centum et us-
 que ad frumentum choros centum et usque
 ad vini batheos centum et usque ad
 batheos olei centum. sal vero absque
 mensura. **Quod** quod ad ritum dei celi per-
 tinet tribuat diligenter in domo dei
 celi ne forte irascatur contra regnum re-
 gis et filiorum eius. **Vobis** quoque notum faci-
 mus de universis sacerdotibus et levitis
 cantoribus et ianitoribus nathanne-
 is et ministris domus dei huius ut ve-
 stigalia et tributum et annonas non ha-
 beatis preteritam imponendi super eos
Tu autem esdra secundum sapientiam dei tui que
 est in manu tua constitue iudices et
 prebides ut iudicent omni populo que est trans
 flumen hijs vicibus que novenerunt lege
 dei tui. **Et** impitios doce te libere. **Et**

omnes qui non fecerint legem dei tui et le-
 gem regis diligenter iudicium erit de
 eo siue in morte siue in exilium siue
 in denarium sibi statie eius vel certe in
 carcerem. **Respondit** dominus deus pre-
 miorum qui dedit hoc in cor de regis
 ut glorificaret domum domini que est in
 iherusalem et in me in dimavit misericordiam suam
 coram rege et consiliatoribus eius
 et universis principibus regis potestati-
 bus. **Et** ego confortatus manu domini
 dei mei que erat in me congregavi
 de israel principes que ascenderunt mecum.
Hij sunt ergo principes **Ca. viij.**
 familiarum et genealogia eorum
 que ascenderunt mecum in regno artaxerxis
 regis de babilone. **De** filiis finees:
 gersos. **De** filiis ythamar: daniel.
De filiis dauid: attus. **De** filiis se-
 chemie et de filiis pharos: zachari-
 as et cum eo nomenclati sunt viri centum
 quinquaginta. **De** filiis phetmo-
 ab: helioenai filius zaree et cum
 eo ducenti viri. **De** filiis sechemie:
 tunc et echiel et cum eo trecenti
 viri. **De** filiis addan: nabeth fili-
 us ionathan et cum eo quinquagin-
 ta viri. **De** filiis helam: psaias fili-
 us athalie et cum eo septuaginta
 viri. **De** filiis saphatie: zebedia fi-
 lius michael et cum eo octoginta viri.
De filiis ioab: oledia filius iheriel
 et cum eo ducenti decem et octo viri. **De**
 filiis selomith: filius iosphie et cum
 eo centum sexaginta viri. **De** filiis
 lebai: zacharias filius lebai et cum
 eo viginti octo viri. **De** filiis ezeab:
 iohanan filius ezeana et cum eo
 centum decem viri. **De** filiis ado-
 meam: qui erant novissima hec
 nomina eorum. heliphelet et heliel
 et samaias et cum eis sexaginta viri

De filiis leggūi vthai et zacharie
et cū eis septuaginta viri. **Cōgre-**
gauit autē eos ad flumiū qui decur-
rit ad hahuā et māsim ibi tribus
diebus. **Q**uestiūq; in pplo et ī sac-
dotibus de filiis leui et nō inueni
ibi. **I**tag misit heliezer et ariel et se-
meam et helnathan et arib et alte-
rū helnathā et nathan et zachal-
am et mesolam principes et ioarib
et helnathan sapientes et misit eos
ad heddo qui ē prim⁹ in casphie
loco. **E**t posui in ore eorū verba q̄
loquerētur ad heddo et ad frēs
eius nathimneos ī loco casphie:
ut adducerēt nobis mistros do-
m⁹ dei nostri. **E**t adduxerūt nob
per manū dei nostri bonā sup nos
viz doctissimū de filiis mooli filij
leui filij israhel et sarabiā et filios
eius et fratres ei⁹ decē et octo et asa-
biam et cum eo psaiā de filiis me-
rari fratresq; ei⁹ et filios eius vigi-
ti. **E**t de nathimneis q̄s dederūt da-
uid et p̄ncipes ad ministeria leui-
tarū nathimneos ducētos vigin-
ti. **O**mēs hī suis nobis vocabā-
tur. **E**t p̄dicauī ibi ieiunū iux̄ flu-
uiū ad hahuā ut affligeremur co-
rā dño deo nostro et peterem⁹ ab
eo viam rectā nobis et filiis nr̄is
vniuersisq; substantie nr̄e. **E**rubui
enī petere regē auxilium et eq̄tes:
q̄ defenderēt nos ab inimico ī via
q̄ dixeram⁹ regi. **M**an⁹ dei nostri
est sup omēs qui q̄runt eū ī boni-
tate et impium ei⁹ et fortitudo eius
et furor sup omēs qui dereliquit
eum. **I**eiunauim⁹ autē et rogauim⁹
deum nr̄m p̄ hoc et euenit nob
p̄spere. **E**t sepauī de p̄ncipib⁹ sac-
dotū duodecim sarabiā et asabiā

et cū eis de fratrib⁹ eorū decē. **A**p-
pendiq; eis argētum et aurū et va-
sa cōsecrata dom⁹ dei nr̄i que ob-
tulerat rex et cōsiliatores eius et
p̄ncipes ei⁹ vniuersisq; isrl̄ eorū
qui inuenti fuerāt. **E**t appendi in
manib⁹ eorū argenti talenta sex-
centaquinquaginta et vasa argen-
tea centū auri centū talenta et cra-
teras aureas vīginti q̄ hēbant so-
lidos millenos et vasa eris vul-
gētis optimi duo pulchra ut au-
rum. **E**t dixi eis. **V**os sac̄i domini
et vasa sac̄a et argentū et aurū
q̄d sp̄te oblatū est domio dō pa-
trū nostrorū. **V**igilate et custodi-
te donec appendatis corā p̄ncipi-
bus sacerdotū et leuitarū et ducib⁹
familiaz isrl̄ in iherl̄m in thesau-
rū dom⁹ domini. **S**usceperūt autē
sacerdotes et leuite pond⁹ argenti
auri et vasorum ut deferrent ihe-
rusalē in domū dei nostri. **P**romo-
uim⁹ ergo a flumine ad hahuā
duodecima die mēsis p̄mi ut p̄ge-
remus iherl̄m. **E**t man⁹ dei nostri
fuit sup nos et liberauit nos de
manu inimici et insidiatoris ī via.
Et venim⁹ iherl̄m et māsim ibi die-
bus trib⁹. **D**ie autē quarta appē-
sum est argētum et aurū et vasa in
domo dei nostri p̄ manū remoth
filij vrie sacerdotis et cū eo eleazar
fili⁹ finees. cūq; eis iosadai filius
iosue et noadai filius bennoi leui-
te iux̄ numez et pond⁹ oniam. **D**e-
scriptūq; est ōne pond⁹ in tēpore
illo. **S**ed et q̄ venerant de captiui-
tate filij trāsmiḡcōis obtulerunt
holocaustomata dō isrl̄ vitulos
duodecim p̄ omī populo isrl̄ aietes
nonaginta sex agnos septuaginta

septē. hircos p pāto duodecim: oia i
holocaustū dñō. **D**ederūt autē ebi
da regis satrapis q̄ erāt de sp̄cū
regis a ducib⁹ trās flumē a eleua
uerūt populū a domū dei. **Ca. ix.**

Postq̄ autē hec cōpleta sūt ac
cesserūt ad me p̄ncipes dicen
tes. **N**on est sepatus popul⁹ isrl̄
a sacerdotes a leuite a populis ter
rarū a de ab hōi acōnib⁹ eorū cha
nanei vic⁹ a ethei a pheresei a ihe
busei a amonitay a moabitay a
egyptioy a amorreorū. **T**ulerūt
enī de filiab⁹ eorū sibi a filiis suis
a cōmīscuerūt semen scm̄ cū popu
lis terrarū. **M**an⁹ etiā p̄ncipum a
magistratū fuit in transgressio
ne hac prima. **C**unq̄ audisset ser
monē istū scidi palliay meū et tu
micā a euelli capillos capitis mei
a barba a sedi merens. **C**onuene
rūt autē ad me om̄es qui timebāt
verbū dei isrl̄: p̄ transgressioē eo
rum qui de captiuitate venerāt et
ego sedebā tristis vsq̄ ad sacrifi
ciū resp̄tinū. **E**t in sacrificio resp̄
tino surrexi de afflictōe mea a scis
so pallio a tunica curuauī genua
mea a expādi man⁹ meas ad do
minū deū meum a dixi. **D**eus me⁹
cōfundor a erubescō leuare faciem
meā ad te: quomā im̄q̄tates nr̄e
multiplicate sūt sup̄ caput nostrū
a delicta nostra creuerūt vsq̄ ad
celū a dieb⁹ p̄m nostrorū. **S**ed a
nos ipsi peccauim⁹ grauiter vsq̄
ad diē hanc: a in im̄q̄tatib⁹ nr̄is
traditi sum⁹ ipsi. a reges nostri et
sacerdotes nostri in manū regum
terrarū a in gladiū a in captiuita
tē a in rapinā a in cōfusione: vul
tus sicut a diē hac. **E**t nunc q̄ si pa

ci a ad momentū facta est depre
catō nostra apud dñm deū nr̄m
ut dimitterent nobis reliq̄e a da
retur pax illi⁹ in loco sancto eius
a illuminaret oculos nr̄os de⁹ no
ster. a daret nobis vitay modicā
in seruitute nostra. q̄ serui sum⁹
a in seruitute nostrē nō dereliquit
nos de⁹ noster a indignauit sup̄
nos miay coray rege p̄sarū. ut da
ret nobis vitay a sblimaret domū
dei nr̄i. a extrueret solitudines eius
a daret nobis sp̄m in iuda a iherl̄.
Et nunc q̄d dicem⁹ dñe de⁹ nr̄ p̄
hec. **Q**uia dereliquim⁹ mādata tua
que p̄cepisti in manu seruoꝝ tuo
rū p̄phetarū dicēs. **T**erra ad quā
vos ingredimini ut possideatis eā
terra immūda ē iuxta immūdici
am populorū ceterarūq̄ terrarū
ab hōi acōnib⁹ eorū q̄ repleuerūt
eay ab ore vsq̄ ad os in cōm̄q̄na
ciōe sua. **N**ūc ergo filias vestras
ne detis filiis eorū a filias eorum
ne accipatis filijs vestris a nō q̄
ratis pacē eorū a p̄speritatē eorū
vsq̄ in eternū ut cōfortemini a co
medatis q̄ bona sūt terre a hēdes
habeatis filios vestros vsq̄ in se
culū. **E**t p̄ oia q̄ venerūt super
nos in opib⁹ nr̄is pessimis et in
delicto nr̄o magno. q̄ tu de⁹ nr̄ li
berasti nos de im̄q̄tate nr̄a a dedi
sti nobis salutē sicut est hodie ut
non cōnūteremur a irrita facem⁹
mādata tua neq̄ m̄imōia iūgē
m⁹ cū p̄p̄lis ab hōi acōnū istay. **N**ū
q̄d irat⁹ es nob⁹ vsq̄ ad cōsumaci
onē ne dimittēs nob⁹ reliq̄as ad
salutē. **D**ñe de⁹ isrl̄ iust⁹ es tu qm̄
derelicti sum⁹ q̄ saluaremur sic diē
hac. **E**cce corā te sum⁹ i delicto nr̄o

Non enim stari potest corā te super hoc. **Capitulum. x.**

Ergo orante esdra et implorante deum et flente et iacente ante templū dei collectus est ad eū de isrl̄ cētus grandis nimis virorū et mulierū et puerorū. Et fleuit populus multo fletu. Et respondit sechebias filius iehiel de filiis belam et dixit esdra. Nos peruariati sumus in deum nostrū et duximus uxores alienigenas de populis terre. Et nūc si est penitētia in isrl̄ super hoc percutiamus sedus cū dñō deo nostro ut piciamus vniuersas uxores et eos qui de hijs nati sūt. Iuxta voluntatē domini et eorū qui timēt p̄ceptum dñi dei nostri scdm̄ legē fiat. Surge tuū est discernere nosque erim⁹ tecum. Cōfortare et fac. Surrexit ergo esdras et adiurauit principes sacerdotū et leuitarū et omnes isrl̄ ut facerent s̄m̄ verbū hoc. Et iurauerūt. Et surrexit esdras ante domū dei et abiit ad cubiculū iohannan filij eliasib et ingressus est illic. Panē nō comedit et aquā nō bibit. Lugebat enim transgressiōez eorū qui venerant de captiuitate. Et missa ē vox in iuda et iherl̄m omnibus filiis transmigrationis ut congregarentur in iherl̄m et omnis qui non venerit in tribus diebus iuxta cōsiliū principum et seniorū aufertur vniuersa substantia ei⁹ et ipse abicietur de cetero transmigrationis. Conuenerunt igitur omnes viri iuda et beniamin in iherl̄m tribus diebus ipse ē mensis non⁹. vicefima die mēsis et sedit omnis populus in platea domus dei tremētes pro peccato et pluiijs. Et surrexit esdras sacerdos

et dixit ad eos. Vos transgressi estis et duxistis uxores alienigenas ut addētis super delictū isrl̄. Et nūc date cōfessionē domino deo patrum vestrorū et facite placitū ei⁹ et separemini a populis terre et ab uxoribus alienigenis. Et respondit vniuersa multitudo dixitque voce magis. Iuxta verbū tuū ad nos sic fiat. Verūtamē quia populus multus est et tēpus pluuie et nō sustinemus stare foris et opus nō est diei vni⁹ vel duorū vehementer quippe peccauimus in sermōe isto cōstituatur princeps in vniuersa multitudo et omnes in ciuitatibus nostris qui duxerunt uxores alienigenas remaneant in tēporibus statutis et cum hijs senioribus per ciuitatē in ciuitate iudices eius donec auertat ira dei nostri a nobis super peccato hoc. Igitur ionathan filius asaph et iaazias filius iehue steterunt super hoc et mesollā et sebachai leuites adiunxerunt eos. Feceruntque sic filij transmigrationis. Et abierunt esdras sacerdos et viri principes familiarū in domos patrum suorum et omnes per noīa sua et sederunt in die primo mēsis decimi ut quererēt rem. Et cōsummati sūt omnes viri qui duxerunt uxores alienigenas vsque ad diem primū mēsis primi. Et inuenti sūt de filiis sacerdotum qui duxerunt uxores alienigenas de filiis iosue filij iosedech et fratres eius maasia et eliezzer et iarib et godolia. Et dederunt manus suas ut eicerēt uxores suas et pro delicto suo arietem de ouibus offererēt. Et de filiis emmer annan et zeredia. Et de filiis serim masia et helia et semeia iehihel et ozias. Et de filiis

phessur: helioenai. maasia. ysmahel. nathanael. iozabeth. chelesa. Et de filiis leuitarum. iosabeth. et semei. et celaia. ipse est calithapha. thaia. iudaa. eliezer. Et de cantibus eliasub. et de iamentibus. sellu. et thelem. et vri. Et ex israhel de filiis pharos. remeia. et ezia. et melhia. et miamim. et eliezer. et melchia. baneia. Et de filiis elai. mathania. zacharias. et iehihel. et abdi. et rimoth. et helia. Et de filiis zethua. helioenai. elyasib. nathania. et iherimuth. et zabeth. et azia. Et de filiis tebai. iohannan. anania. zabbai. athalai. Et de filiis benimossolai. melluch. et adaia. iasib. et saal. et ramuth. Et de filiis pheemoab. edna. et chalaal. banaias. et maasias. mathanias. beseleth. tenuia. manasse. Et de filiis erem. eliezer. iesue. melchias. semeias. symeo. beniamin. maloch. samarias. Et de filiis asom. mathanai. mathet. azabeth. elpheleth. ihermai. manasses. semei. De filiis bani. maaddi. amram. huel. baneas. et badaias. cheliau. bama. marimuth. et heliasib. mathanias. mathanaia. iasia. bani. tenui. semei. et salmias. et aathaa. adaias. mechnedabai. sytai. sarai. ezrel. et selemau. et semeria. sellu. amaia. ioseph. De filiis nebui. abihel. mathatias. zabeth. zabia. ieddu. et iohela. banay. Omnes hi acciperunt uxores alienigenas. et fuerunt ex eis mulieres que peperunt filios.

ExPLICIT liber esdre pmo. **I**ncipit liber neemie qui est esdre secundus.

Capitulum.

Verba neemie filii helchie. Et factum est in mense calui. anno vicefimo. et ego eram in suis castro. Et venit ahami vno de fratribus meis ipse et viri iuda et interrogavi eos de iudeis qui remanserant et superat de captivitate et de iherusalem. Et dixerunt mihi. Qui remaserunt et derelicti sunt de captivitate ibi in puitia. in afflictione magna fuit in obprobrio et murus iherusalem dissipatus est et porte eius obuste sunt igni. Cum ergo audisset verba huiusmodi sedi et fleui et luxi diebus multis et ieiunabam et orabam ante faciem dei et dixi. Queso domine deus celi fortis magne atque terribilis qui custodis pacem et misericordiam cum hiis qui te diligunt et custodiunt mandata tua fiat aures tue auscultantes et oculi tui apti. ut audias orationem servorum tuorum quam ego oro coram te hodie nocte et die. pro filiis israhel servis tuis et confiteor pro patris filiorum israhel quibus peccaverunt tibi. Et ego et domus patris mei peccavimus vanitatem seducti sumus et non custodivimus mandatum et ceremonias et iudicia que precepisti moysi famulo tuo. Memento verbi quod mandasti moysi seruo tuo dicens. Cum transgressi fueritis ego disperdam vos in populos et si reuertamini ad me et custodieritis precepta mea et facitis ea: etiam si abducti fueritis ad extrema celi inde congregabo vos et reducam in locum quem elegi ut habitaret nomen meum ibi. Et ipsi servi tui et populus tuus